

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВ ЛЮДИНИ В
КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДОЧИНСТВІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 18.11.2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Забезпечення міжнародних стандартів прав людини в конституційному судочинстві
Викладач (-і)	Кузьмич Олег Ярославович, доц., к.ю.н., доцент кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	Кузьмич Олег Ярославович (0342) 596178
Е-mail викладача	Кузьмич Олег Ярославович oleh.kuzmych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/hrafik-samostijnoi-roboty-zi-student/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм, що регулюють діяльність та пов'язані з нею процесуальні правовідносини Конституційного Суду щодо забезпечення міжнародних стандартів прав людини в ході здійснення конституційного судочинства.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <p>1. Загальні положення про міжнародні стандарти прав людини, Конституційний Суд та особливості здійснення конституційного судочинства.</p> <p>2. Джерела міжнародних стандартів прав людини: їх характеристика.</p> <p>Навчальна дисципліна «Забезпечення міжнародних стандартів прав людини у конституційному судочинстві» вивчається разом із іншими матеріальними та процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття здобувачами освіти інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо джерел міжнародних стандартів прав людини та особливостей їх забезпечення у конституційному судочинстві.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї навчальної дисципліни виступають Конституція України, Закон України «Про Конституційний Суд», Регламент Конституційного Суду, норми Міжнародного та Європейського права, практика ЄСПЛ, Конституційного Суду та Верховного Суду тощо.</p> <p>Навчальною дисципліною «Забезпечення міжнародних стандартів прав людини у конституційному судочинстві» передбачено обсяг відповідних тем. Це зокрема теми, які стосуються поняття та правової сутності міжнародних стандартів прав і свобод людини і громадянина; правової характеристики їх джерел, а саме : міжнародних договорів та конвенцій, принципів конституційного та міжнародного права; правозастосовчої практики; загальних положень про Конституційний суд як орган конституційної юстиції; вивчення його функцій та основних напрямків його діяльності; аналізу правових аспектів здійснення конституційного судочинства; вивчення правової природи актів конституційного суду.</p> <p>Вивчення цієї дисципліни спрямовано на формування у студентів системи знань щодо сутності та значимості забезпечення дотримання міжнародних стандартів прав людини у конституційному судочинстві, що у свою чергу сприятиме їх зрозумінню міжнародних стандартів прав людини, їх джерел, а також особливостей їх забезпечення в конституційному судочинстві.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Забезпечення міжнародних стандартів прав	

людини в конституційному судочинстві» є отримання студентами базових знань в галузі міжнародних стандартів прав людини і громадянина та особливостях їх забезпечення у конституційному судочинстві.

Завданнями навчальної дисципліни є вивчення і засвоєння студентами розуміння прав та свобод людини і громадянина загалом, формування їх міжнародних стандартів, види міжнародних стандартів таких прав, правової природи конституційного судочинства та особливостей його здійснення, а також правові аспекти забезпечення міжнародних стандартів таких прав у процесі його здійснення.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

здатність до абстрактного, логічного, критичного мислення, аналізу та синтезу;
здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності в Україні та світі, розуміння їх правової природи;

знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, практики Європейського суду з прав людини та інших європейських і міжнародних судових та правозахисних інстанцій;

знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

здатність до критичного та системного аналізу правових явищ, які мають міжнародне чи національне явище, а також застосування набутих знань у професійній діяльності;

здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;

здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів національного та міжнародного права, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;

готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	081 Право	3	вибірковий

Тематика курсу			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1.			
Загальні положення про міжнародні стандарти прав людини, Конституційний Суд та особливості здійснення конституційного судочинства.			
Тема №1. Загальні положення про права людини та їх міжнародні стандарти	2	2	8
Тема № 2. Конституційний суд як орган конституційного контролю	2	2	6
Тема № 3. Напрямки діяльності конституційного суду	2	2	6
Тема № 4. Конституційне провадження	2	4	10
Тема № 5. Акти Конституційного Суду	-	2	6
Змістовий модуль 2.			
Джерела міжнародних стандартів прав людини: їх характеристика.			
Тема № 6. Основні міжнародні акти, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини в конституційному судочинстві	1	2	8
Тема № 7. Принципи конституційного та міжнародного права в системі міжнародно-правових стандартів захисту прав людини в конституційному судочинстві	1	2	8
Тема № 8. Правозастосовча практика в системі міжнародно-правових стандартів захисту прав людини в конституційному судочинстві	2	2	8
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (зі змінами та доповненнями) – текст розміщений на сайті навчально-наукового юридичного інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf (надалі - Положення).		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: Основи теорії конституційного процесуального права України; Організація роботи Конституційного суду України.</p> <p>На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 17 балів, 1 коротке запитання нормативного змісту, яке оцінюється в 12 балів, 3 закритих тестових запитань, які оцінюються по 3 бали, а також 6 тестових завдань, які оцінюються по 2 бали. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/</p>		
Семінарські	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4		

заняття	Положення
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення
Підсумковий контроль	Якщо студент за результатами поточного контролю набрав не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік). <u>Підсумковий контроль – залік</u> у письмовій формі проводиться, якщо студент за результатами поточного контролю набрав менше 50 балів. На залік вноситься 4 описових питань, які оцінюються : 1 і 2 питання по 20 балів; 3 і 4 питання оцінюються по 30 балів. В сукупності - 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри*

<https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-4/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення).

8. Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Загальна декларація прав людини: документ від 10 грудня 1948 р. прийнятий і проголошений резолюцією 217 А (III) Генеральною Асамблеєю ООН URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: документ в редакції від 19.10.73 р. № 2148-08 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права : документ в редакції від 19.10.73 р. № 2148-08 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
5. Конвенція про захист прав і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Хартія Європейського Союзу про основні права від 07 грудня 2000 р. <http://zakon2.rada.gov.ua>.
7. Про Конституційний суд України: Закон України від 13.07.2017 р. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

8. Регламент Конституційного Суду України: ухвалений на пленарному засіданні КС України Постановою КС України від 22.02.2018 р. № 1-п / Режим доступу: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/reglament_2.pdf

9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : документ в редакції від 30.11.2015 р. № 984_011. URL : <http://rada.gov.ua>

10. Конституційна юрисдикція : підручник/ Нац. ун-тет «Юрид.акад. України ім. Я. Мудрого»; за ред. : Ю.Г. Барабаша, Н.О. Селіванова. –Х.: Право, 2012. 166 с.

11. Тесленко М.В. Конституційна юрисдикція в Україні: навч.посіб. К.: Шк., 2003. 256 с

12. Цимбалістий Т. О. Конституційна юстиція в Україні : навч. посіб. Центр учбової літератури, 2007. 199 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних посібниках:

1. **Кузьмич О. Я.** Забезпечення міжнародних стандартів прав людини у конституційному судочинстві: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 22 с.

<https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-4/>

Викладач _____ доц. О. Я. Кузьмич